

	МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ
	<p>Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) Освітньо-професійна програма: 292 «Міжнародні економічні відносини» Курс навчання: 4, семестр 8 Кількість кредитів: 3,5 /105 годин Мова викладання: українська Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 38, щотижнево за розкладом</p>

СИЛАБУС

Викладач:	Доктор філософії Алексєєвська Галина Сергіївна
Кафедра:	Світового господарства і міжнародних економічних відносини
Контактна інформація:	g.alex@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами здійснюється через вказаний E-mail, зустрічі на консультаціях (очні та он-лайн), гугл клас

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета - формування знань та умінь з організації діяльності центрального банку, засвоєння основ базових знань з принципів монетарного регулювання та діяльності центрального банку, виконання ним функцій та повноважень на прикладі діяльності Національного Банку України.

Завдання дисципліни - глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами цілей та функцій діяльності центрального банку загалом та Національного банку України зокрема, інструментів реалізації грошово-кредитної політики, які доцільно використовувати в умовах євроінтеграції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

а) знати

- теоретичні основи функціонування та організації діяльності центрального банку країни;
- механізми застосування інструментів монетарної політики центрального банку та його функції регулятора;
- сутність регулюючої та наглядової діяльності центрального банку;
- механізм та інструменти монетарного регулювання національного банку України.

б) вміти

- використовувати набуті теоретичні знання для виконання аналізу впливу монетарної політики на економічний розвиток країни;
- аналізувати ефективність інструментів монетарної політики національного банку України;
- обґрунтовувати пріоритетність заходів монетарного регулювання економіки в залежності від макроекономічного становища та структурних особливостей національної економіки.

ОПИС КУРСУ

Курс буде викладений у формі лекцій та практичних занять, організації самостійної роботи студентів

Зміст навчальної дисципліни

<p>Тема 1. Сутність та цілі монетарної політики</p>	<p>Соціально-економічна суть монетарної політики, її економічний зміст. Суб'єкти та об'єкти грошово-кредитного регулювання. Типи грошово-кредитної політики: кредитна експансія та кредитна рестрикція. Завдання, зміст та цілі монетарної політики. Стратегічні, проміжні та тактичні цілі монетарного регулювання. Місце та роль монетарної політики у загальноекономічній політиці держави. Взаємозв'язок монетарної політики з бюджетно-податковою та валютною політикою.</p>
<p>Тема 2. Центральний банк у системі монетарного регулювання</p>	<p>Роль і значення центрального банку в системі монетарного регулювання економіки. Об'єктивні закономірності виникнення центральних банків, шляхи їх створення. Основні етапи розвитку центральних банків. Організаційно-правова характеристика центрального банку, правове забезпечення його статусу. Проблема незалежності центрального банку від органів державної влади, форми та фактори незалежності центрального банку. Взаємозв'язок ступеню незалежності центральних банків з економічним розвитком держави.</p>
<p>Тема 3. Особливості формування та функціонування Національного Банку України</p>	<p>Структура центрального банку. Моделі організаційної побудови центральних банків. Характеристика структури НБУ. Особливості становлення НБУ. Керівні органи НБУ, особливості їх формування та діяльності. Функції та операції Національного банку України. Цілі монетарної політики НБУ, їх генезис. Аналіз монетарної політики НБУ з точки зору її цільового направлення. Монопольне право центрального банку на емісію банкнот і монет та його участь у безготівковій емісії</p>

	<p>грошей. Структура грошової маси і грошової бази: грошові агрегати, їх характеристика. Регулювання грошового обороту Національним банком України, його методи. Методи рефінансування комерційних банків: облікові кредити, ломбардні кредити. Купівля цінних паперів у комерційних банків з зобов'язанням їх зворотного продажу (операції РЕПО). Кредитування банківських установ під забезпечення державними цінними паперами. Стабілізаційні кредити НБУ, їх значення. Депозитні сертифікати НБУ, їх застосування.</p>
<p>Тема 4. Інструменти реалізації монетарної політики НБУ</p>	<p>Характеристика та класифікація інструментів прямого та опосередкованого впливу центрального банку на основні параметри грошового обігу. Інструменти прямого впливу: механізм готівкової емісії; встановлення “кредитних стель”; пряме регулювання позикових операцій банків; селективна кредитна політика, сфера її застосування. Мінімальні резервні вимоги, аналіз їх застосування у світі та в Україні. Функції мінімальних резервів, їх роль. Розвиток політики обов'язкового резервування в Україні. Регулювання облікової ставки та банківського процента. Інструменти рефінансування, їх класифікація. Принципи ефективності облікової ставки. Розвиток політики рефінансування в Україні. Операції на відкритому ринку, їх характеристика. Функції ринку державних цінних паперів. Класифікація операцій на відкритому ринку. Принципи ефективності операцій на відкритому ринку. Розвиток операцій на відкритому ринку в Україні та його перспективи як інструмента грошово-кредитного регулювання.</p>
<p>Тема 5. Валютна політика Національного банку України</p>	<p>Місце та роль центрального банку у регулюванні зовнішньоекономічних відносин. Суб'єкти та об'єкти валютного регулювання. Завдання довгострокової та короткострокової валютної політики. Складові валютної політики. Економічна суть та необхідність валютного регулювання. Повноваження НБУ як основного органу валютного регулювання. Основні методи валютного регулювання, їх характеристика та застосування НБУ. Становлення системи валютного регулювання в Україні. Валютний контроль, його необхідність і завдання.</p>

	Повноваження НБУ в сфері валютного контролю. Проблеми лібералізації валютного контролю в Україні.
Тема 6. Вплив монетарного регулювання на макроекономіку	Аналіз та прогнозування економічної ситуації в країні, роль НБУ. Макроекономічна рівновага та макроекономічна нестабільність. Канали механізму грошової трансмісії. Дієвість каналів механізму грошової трансмісії у перехідних економіках та Україні.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Монетарна політика: теоретико-методологічні аспекти: навч. посіб. /С.В. Глущенко ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». – Київ : НаУКМА, 2017. – 63 с
2. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник; за ред. д-ра екон. наук, прф. С. О. Якубовського, канд. екон. наук, доц. Ю. О. Ніколаєва ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Одеса : ОНУ, 2015. - 304 с.
3. Гроші та кредит: Підручник / за заг. редакцією д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 892 с.
4. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
5. Пожидаєва М. А. Платіжні системи: теоретичні засади та фінансово-правове регулювання в Україні: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 348 с.
6. Alekseievska H., Derkach T. The Influence of Developed Countries Central Banks' Unconventional Monetary Policy on the Economy of Ukraine. *Actual problems of international relations*. 2020. Release 142. P. 99–108
7. Бублик Є. Особливості розвитку монетарної політики в умовах пандемії. Чинники, складові і результати запровадження і реалізації антикризової політики в окремих країнах світу та Україні. Прогноз соціально-економічного розвитку України у 2021р.: наукова доповідь / наук. ред. В. Юрчишин. Київ: Заповіт, 2021. С. 141-148;
8. Горняк О. В., Ломачинська І. А., Мумладзе А.О. Кредитне та кількісне пом'якшення в системі монетарного регулювання в умовах глобальної нестабільності: досвід розвинених країн. *Економічний простір*. 2020. № 156. С. 9-14. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-1>
9. Мельник Т. В. Оцінка впливу чинників, залежних від монетарного регулювання та макроекономічного середовища, на розвиток банківської системи *Причорноморські економічні студії*. – 2019. – № 39. – С.78-83.
10. Yakubovskiy S., Alekseievska H., Tsevukh Y. Impact of the European Central Bank Monetary Policy on the Financial Indicators of the Eastern European Countries. *Journal Global Policy and Governance*. 2020 ISSN online 2194-7740 / ISSN print 2194-7759. DOI 10.14666/2194-7759-9-1-003. Accessed: <http://transitionacademiapress.org/jgpg/article/view/296>

11. Alekseiivska H. Impact of the European Central Bank Monetary Policy on the Financial Indicators of the Bulgaria, Croatia, Romania and Ukraine. *Acta Universitatis Danubius*. 2020. Vol 16, No 2. P. 270–274

12. Алексєєвська Г.С. Вплив нетрадиційних методів монетарної політики на економічний розвиток країн / Дис. На здобуття наукового ступеня доктора філософії. Одеса, 2020. -261 с. URL: http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/science/razovi_spec_vcheni_rady/df41051002/diss_alekseevaska_gs_new.pdf

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль проводиться під час лекцій та семінарських занять.

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання реферативних доповідей.

Форма контролю: залік

Поточний контроль						ІНДЗ	Фінальна оцінка
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
10	10	10	10	10	10		

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він може виконати додаткове завдання, або пройти усне опитування відповівши на питання для підсумкового контролю і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни.

Самостійна робота студентів складається з самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10%). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського

національного університету імені І.І. Мечникова
(<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Списування під час виконання контрольних заходів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій за погодженням з деканатом. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).